

מספר משקי מרעה ליד מקור מזון זול (ביחיד לכוך וכד').

סיכום

עם יציאת ענף בקר לבשר מחיתוליו מת-עוררות בעיות מעשיות שטרם הופתה אליהן תשומת לב הבוקרים במידה מספקת. משום כך מרובה הסתום על הידוע. הגיע הזמן שיימצאו תשובות לבעיות הדחופות ביותר. לתכלית זו דרושה בראש וראשונה עירנות של כל העוסקים בענף. הסכנות העיקריות הן — הליכה עיוורת בדרך הישנה שלא עמדה במבחן, או הימשכות פזיזה אחר שיטות חדשות, שברק החידוש שבהן מסנוור את הראיה המפוכחת. הבעיות שהועלו לעיל מהוות רק קטע מוגבל מכלל השאלות של-גביהן דרושות תשובות. אך חשיבותן המעשית מבחינה כלכלית ברורה למדי. רצוי שהבוקרים ינסו להבהיר לעצמם את הנקודות העיקריות, כל משק לגבי תנאיו המיוחדים. חיים שור

שיתוף בין שני משקים בגידול העגלים בחלק גדול מהארצות הטיפוסיות המגדלות בקר לבשר, זהו בעצם השיטה המקובלת: משק מרעה מחזיק את עדרי האמהות ומוטר או מוכר את העגלים למשק אחר, אשר בו קיימים תנאים טובים לגידול עגלים במרבק עד למכירה. התנאים הטובים שבמשק המפטר מתבטאים בכך שיש באפשרותו לייצר מזון רצוי, בכמויות הדרושות ובמחיר זול, וכן מצטיין הוא בכושר הביצוע והידע המקצועי. יתאים לתפקיד זה משק המגדל סלק סוכר ובוטנים או הנמצא בקרבת בית חרושת לסוכר, או בקרבת ביחיד לבירה וכד'.

השיתוף יכול להתבטא בצורות שונות. כגון: א. מכירת עגלים גמולים ממשק מרעה למשק מפטר במחיר מתקבל על הדעת; ב. שיתוף מלא וחלוקת ההכנסה ברוטו לפי מפתח קבוע מראש, או כיצא בזה. במסגרת זו כדאי להזכיר גם את האפשרות של מפטמה משותפת של

הסככה והרפד

(לסיום הוויכוח)

קים... העתק: רענן וולקני.

בתשובה נאמר: "...החשוב במשקים נעשה לפי הוראות ברית הפיקוח כך, שמחייבים את מחסן הזבל בהוצאות הרפד וכל עבודה הקשורה בריפוד, הוצאת הזבל וטיפול בערימת הזבל. ענף הרפת אינו מקבל שום תמורה עבור הזבל. במשקים, בהם העבודה בזבל מסודרת, מסתכם מחיר הזבל ב־5-6 ל"י הקוב בחישוב של 30. ל"י לטון קש, בהנחה שמרפדים עם 2½-3 טון קש לראש בקר מבוגר בשנה והספק העבודה יעלה על 8 קוב ליום עבודה..." (מש-קים קונים זבל במחיר של 8-13 לירות) זאת אומרת, אין לרפת רווח או הפסד מהזבל, ואין זה חשוב אם הקש יקר או זול, אם מרפדים הרבה או מעט.

הייתי יכול להסתפק בזה, אילמלא היה מת-ברר מרשימתו של רענן וולקני, שהוא רואה את ענף הבקר במשק מעורב כממלכה נפרדת. אולם למעשה הרי המשק החקלאי הוא יחידה אורגנית, ואין זה משנה בסופו של דבר איזהו

ד"ר רענן וולקני כותב בתשובתו בחוברת האחרונה של "משק הבקר והחלב" שהוויכוח נסוב על העובדות הבאות: "הפרשות הפרות מסתכמות ב־4-5 טון, היינו בהכנסה נקייה של 20-30 ל"י לשנה. הרפד הדרוש הוא 3 טון ומחירו כ־100 ל"י... כבר הגענו כמעט כולנו למסקנה שאיסוף הרפד, הובלתו, אחסונו, הפחת שבו, הוצאתו כזבל והובלתו לשדה, עולים יותר ממה שהוא מחזיר אפילו ליצרני הזבל... אם אמנם אנשי גידולי השדה והמטע חושבים אותו להכרחי — ישאו הם במלוא ההוצאות ויביאו לרפת את מלוא כמות הרפד..."

ובכן הוויכוח על הסככה מצטמצם לשאלת יוקר הזבל והטלת עול המחיר הזה על ענף הרפת. לפני כשלושה חודשים היה עלי לענות על המכתב הבא של המחלקה למקנה של תחנת הנסיונות בבית דגון: "נתקלנו במשק החלב שלנו בבעיה כיצד לחשב את מחירי הזבל האור-גאני מול מחירי הקש. נודה לכם מאוד אם תספרו לנו מנסיונכם כיצד נעשה הדבר במש-

בקש העיזו לבנות סככות. למשקים אלה אין לי עצה אחרת, מאשר לחטט, לגבב ולאסוף כל חר מר אורגאני, כפי שמתבטא רענו. אך ניתן גם את דעתנו לדבריהם של יעקב עצמון בחוברת 35 ושל עמנואל לין ממשרד העמק, ובוודאי שנמצא את שביל הזהב לגבי תצורות הרפד. גם במשק בן-נר בכפר יהושע משתמשים ברפד מר עט בסככה לשביעת רצונות של בעל הרפד.

סיכום: אין להצביע רק על הפרות המזוהמות במשק זה או אחר אלא גם על המשקים עם פרות נקיות (גם בחורף) ונלמד מהם. הקש ישנו — היבולים הגיעו בשנה הזאת עם מיעוט הגשמים עד 600 ק"ג לדונם! הקש אינו יקר: במשקים רבים הופחת מחיר הכיבוש וההובלה עד ל-20 לירות הטונה. המשקים בעלי הפרות המזוהמות ילמדו וודאי לקח בעתיד הקרוב ביותר ובטוחני שהמראה העגום של הפרה המבוצצת ייעלם בקרוב ממשקינו.

אריה בלדום

כפר-המכבי אוקטובר 1959

הענף המשלם עבור הזבל. והנה הופיעה בימים אלה חוברת קטנה: "מספוא לסתיר" — והמספוא בוודאי שהוא קשור בענף הבקר! בריכוז החומר השתתפו חיים שור, התאחדות מגדלי הבקר וה- מחלקה לבקר. בחוברת זאת מוזכרים 12 גידולי מספוא: ל-9 מהגידולים רצוי, לפי החוברת, זי בול אורגאני, לשלושה מהם הוא אף הכרחי.

ואינני יכול להסכים לפסוק "כבר הגענו כמעט כולנו..." ההיפך הוא נכון. יותר ויותר משתכנעים גם חקלאינו שאמנם הנסיון וההכרה של 100 דורות חקלאים עולה לא פעם על אילו תורות של תחנות נסיון ומעבדות. מתחילים אומנם להשתמש באירופה (בתנאי אקלים וקר קצ שונים לגמרי) ב"קיצור הדרך של הקש" ומצניעים אותו בשדה, אך גם התומכים בשיטה זאת מכירים בפרובלמטיקה של מעשה זה.

ועוד: אין חילוקי דעות ביחס לטובה שהביאו הסככות למשקים; רק החיסכון בימי עבודה המסתכם ב-60—80 לירות לפרה ולשנה וודאי שיכסה את ההוצאה הנוספת על 1½—2 טון קש בסככה. יתכן שנעשו שגיאות, כשמשקים עניים

מידעות המזכירות

● הח' שמאראגד מסר על סיכומי שחיטת בקר בשנה שעברה וכן עמד על פעולת המועצה לשיווק בקר לבשר. אחרי דיון בסעיף זה הוח' לט לפי הצעת הח' שמאראגד להטיל על הח' סטרוסטניצקי לייצג את ההתאחדות במזכירות מועצה זו.

● נמסר על פעולה משותפת עם המחלקה לבקר בדבר הדרכה בחליבה מכאנית במושבים ואושר לרכוש מכונת לצורך עבודה זו.

● הוחלט לשתף פעולה בעבודה במשקי הדגמה במושבים ואף לקחת חלק במימון עבודה זו.

● נדחתה פניית אגודת השרות להשתתף במימון פיצויים למשקים בקשר להזרעת פרות בורמת פרים שיועמדו למבחן.

● אושרה השתתפות ההתאחדות במימון הוצאות תערוכת הבקר ביגור.

● הוחלט להקציב סך —250 ל"י לעין-הנציב, השתתפות בהכנת מתקן לזירוז כניסת הפרות לבית החליבה.

ביום 21.7 התקיימה ישיבת המזכירות בה נידונו שאלות הקשורות בהצעה לייצא בקר חלב לאירן ובעיקר ביררו את עניני הובלת הבקר.

● נידונה ואושרה פניית אגודות "און" לר-כישת פרים מארה"ב.

● נמסרה אינפורמציה על ההכנות לקיום קורס גבוה לבוקרים שיימשך כחצי שנה במרכז לאימון במקצוע החלב בבית-דגן.

ביום ה' 13.8 התכנסה המועצה לשמיעת דו"ח הח' שמאראגד על הקונגרס בלונדון וביקוריו בארצות אירופה אחדות. באותה הישיבה נידונה פרשת הספקת אבקת חלב למחלבות הפרטיות והוחלט לדרוש את הפסקתה.

ביום 28.10 שמעה המזכירות סקירה מפי הח' וגשל על שיווק החלב בתשי"ט ותחזית השיווק הצפוי בתשי"ך. נמסר על ההצעה לגסות דרך שיווק נוספת על זו בבקבוקים — בתחנות מכיר זה מטנקים — כנסיון להגביר את צריכת החלב בשכונות ואזורי פיתוח. המזכירות חיוותה את דעתה בחיוב להצעה זו.